Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA RIMVĪDA NORKUS [*RIMVYDAS NORKUS*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2025. gada 8. maijā [1]

**Apvienotās lietas C-72/24 [*Keladis I*] un C-73/24 [*Keladis II*] [i]**

**HF (C-72/24)**
**WI (C-73/24)**
**pret**
***Anexartiti Archi Dimosion Esodon***

(*Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis* (Saloniku Pirmās instances administratīvā tiesa, Grieķija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Muitas savienība – Regula (EEK) Nr. 2913/92 – Kopienas Muitas kodekss – Regula (ES) Nr. 952/2013 – Savienības Muitas kodekss – Preču imports – Krāpšana pārāk zemu novērtētu produktu importa rezultātā – Muitas vērtības noteikšanas sekundārās metodes – Administratīvā prakse, kurā izmanto "minimālo pieņemamo cenu muitas vērtības noteikšanai"

## I. Ievads

1. Konkrētie *Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis* (Saloniku Pirmās instances administratīvā tiesa, Grieķija) lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar LESD 267. pantu ir par Savienības noteikumu muitas un tirdzniecības jomā – tostarp Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību piemērošanas normu – interpretāciju.

2. Šie lūgumi iesniegti tiesvedībās starp divām fiziskām personām – HF, tekstilizstrādājumu uzņēmuma Grevenā (Grieķija) īpašnieku, un WI, darbinieci importētājā sabiedrībā, un *Anexartiti Archi Dimosion Esodon* (Neatkarīgā valsts ieņēmumu iestāde, Grieķija) par vairākiem pēcmuitošanas piedziņas paziņojumiem par tekstilizstrādājumu importa no Turcijas aplikšanu ar pievienotās vērtības nodokli (PVN). Ar šiem paziņojumiem HF un WI, kuri it kā bijuši iesaistīti kontrabandā, tika uzlikti lielāki nodokļi par tādējādi izdarītajiem nodarījumiem. Savās prasībās HF un WI lūdz atcelt minētos paziņojumus, tostarp apstrīdot muitas iestāžu izmantoto metodi konkrēto preču muitas vērtības aprēķināšanai, kura būtībā paredz noteiktu statistikas datu izmantošanu.

[1] Oriģinālvaloda – franču.

[i] Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

3. Šo statistikas datu izmantošanas muitas vērtības noteikšanai atbilstība Savienības tiesībām ir centrālais juridiskais jautājums apvienotajās lietās [2]. Tādējādi, izpildot Tiesas lūgumu, mani secinājumi būs veltīti šim jautājumam. Pat ja līdzšinējā judikatūrā jau ir sniegti daži atbalsta punkti, man šķiet, ka Tiesas interpretācija nepieciešama tiesiskās drošības interesēs, jo īpaši tādēļ, ka iesniedzējtiesai sniedzamā atbilde var radīt finansiālas sekas gan attiecīgajām personām, gan Savienības budžetam. Šādai interpretācijai būtu arī jānodrošina, lai muitas vērtības noteikšanas metodes valstu iestādēs tiktu piemērotas vienveidīgi [3].

## II. Atbilstošās tiesību normas

### A. Starptautiskās tiesības

4. Uz šīm lietām attiecas Nolīguma par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII panta piemērošanu 7. panta 2. punkta f) apakšpunkts [4].

### B. Savienības tiesības

5. Šajās lietās ir nozīme Direktīvas 2006/112/EK [5] 85. pantam, Kopienas Muitas kodeksa [6] 29.–31. pantam, Regulas (EEK) Nr. 2454/93 [7] 152. un 181.a pantam, kā arī 23. pielikumam, Savienības Muitas kodeksa [8] 70., 71. un 74. pantam un Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447 [9] 140., 142. un 144. pantam.

### C. Grieķijas tiesības

6. *Nomos 2960/2001 – Ethnikos Teloniakos Kodikas* (Likums Nr. 2960/2001 par Valsts muitas kodeksu) (Grieķijas Oficiālais Vēstnesis A` 265, turpmāk tekstā – "Muitas kodekss") 29. panta 1. un 6. punktā ir paredzēts:

"1. Muitas parāds ir jebkuras fiziskas vai juridiskas personas pienākums muitas iestādei samaksāt visus muitas nodokļus, nodokļus, tostarp pievienotās vērtības nodokli (PVN), un citus valsts

[2] Tas ir jautājums, par kuru norit diskusijas tiesību doktrīnā. D'Angelo, G., "*Customs valuation adjustment in recent CJEU case law*", *Aspects of customs control in selected EU member States*, Bologna University Press, Boloņa, 2023, 172. lpp., norāda, ka Tiesa ir gatava noteiktos apstākļos pieļaut statistiskās vērtības metodes izmantošanu, ļaujot Eiropas Komisijai koriģēt deklarētās muitas vērtības, lai no dalībvalstīm atgūtu tradicionālos pašu resursus, kuri ir attiecināmi uz Savienības budžetu. Tomēr nešķiet skaidrs, vai un ar kādiem nosacījumiem valstu muitas dienesti statistiskās vērtības metodi varētu izmantot kā pieejamo datu metodi, lai koriģētu importētāju deklarētās muitas vērtības.

[3] Lyons, T., (*EU Customs Law*, 3. izd., Oxford University Press, Oksforda, 2018, 160. lpp.) min, ka šo metožu mērķis ir nodrošināt, lai tiktu vienveidīgi piemēroti noteikumi par muitas nodokļu noteikšanu.

[4] OV 1994, L 336, 119. lpp.

[5] Padomes Direktīva (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.).

[6] Padomes Regula (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1992, L 302, 1. lpp.), turpmāk tekstā – "KMK".

[7] Komisijas Regula (1993. gada 2. jūlijs), ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Regulai Nr. 2913/92 (OV 1993, L 253, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 46/1999 (1999. gada 8. janvāris) (OV 1999, L 10, 1. lpp.), turpmāk tekstā – "KMK īstenošanas regula".

[8] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2013, L 269, 1. lpp.), turpmāk tekstā – "SMK".

[9] Komisijas Īstenošanas regula (2015. gada 24. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2015, L 343, 558. lpp.), turpmāk tekstā – "SMK īstenošanas regula".

noteiktos nodokļus un nodevas, kas pienākas par precēm un kas tām tiek piemēroti saskaņā ar attiecīgajiem noteikumiem.

[..]

6. Muitas parāda parādnieks ir deklarētājs, persona, kuras vārdā tika iesniegta akcīzes un citu nodokļu deklarācija, kā arī jebkura cita persona, attiecībā pret kuru parāds radies saskaņā ar tiesību aktu muitas jomā noteikumiem. [..]"

7. Saskaņā ar Muitas kodeksa 33. panta 1. punktu:

"Preču īpašniekam vai viņa likumīgajam pārstāvim pēc preču uzrādīšanas muitas iestādē saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem ir jāiesniedz deklarācija, lai precēm varētu piemērot jebkuru muitas procedūru vai piešķirt jebkādu citu muitas apstiprinātu režīmu vai izmantošanu saskaņā ar Kopienas tiesību aktu speciālajām normām".

8. Šī kodeksa 155. pantā ir noteikts:

"1. Kontrabanda ir:

[..]

b) jebkādas darbības ar mērķi atņemt Grieķijas valstij vai Eiropas Savienībai muitas nodevas, nodokļus un citus finanšu maksājumus, kas tām pienākas par importētām vai eksportētām precēm, tostarp, ja tie iekasēti citā laikā un veidā, nekā paredzēts likumā. Šajā punktā minēto nodarījumu veicējiem tiek uzlikti palielināti nodokļi saskaņā ar šā kodeksa noteikumiem pat tad, ja kompetentās iestādes uzskata, ka nepastāv kontrabandas sastāva elementi, par kuriem var saukt pie atbildības.

2. Par kontrabandu tiek uzskatīta:

[..]

g) importēto vai patēriņam izlaisto preču iegāde, pārdošana un glabāšana tādā veidā, kas veido kontrabandas noziedzīgu nodarījumu;

[..]

i) importēto vai eksportēto preču pārāk zema vai pārāk augsta novērtēšana, ja tās rezultātā tiek zaudētas muitas nodevas, nodokļi un citi finanšu maksājumi [i) apakšpunkts, redakcijā, kāda noteikta ar Likuma Nr. 3583/2007 1. panta 60. punktu].

[..]"

9. *Nomos 2859/2000 – Kyrosi Kodika Forou Prostithemenis Axias* (Likums Nr. 2859/2000 par Pievienotās vērtības nodokļa kodeksa īstenošanu (Grieķijas Oficiālais Vēstnesis A`248/7.11.2000., turpmāk tekstā – "PVN kodekss") 35. panta 3. punktā ir noteikts:

"Preču ievešanas gadījumā PVN maksātājs ir persona, kuru uzskata par ievesto preču importētāju, atbilstoši tiesību aktu noteikumiem muitas jomā."

## III. Strīda pamatā esošie fakti, pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

### A. Lieta C-72/24 (Keladis I)

10. 2014. gadā HF savas komercdarbības ietvaros ieveda Grieķijā tekstilizstrādājumus no Turcijas.

11. Muitas deklarācijas tika iesniegtas muitas dienestiem saskaņā ar KMK 81. pantā paredzēto vienkāršoto deklarēšanas procedūru, kurā ir paredzēts, ka šie dienesti pēc deklarētāja lūguma var piekrist visa sūtījuma aplikšanai ar nodokli, izmantojot to šo preču tarifa klasifikāciju, kurām piemēro visaugstāko ievedmuitas nodokli.

12. Saskaņā ar EK un Turcijas Asociācijas padomes 1995. gada 22. decembra Lēmumu Nr. 1/95 par muitas savienības noslēguma posma īstenošanu (96/142/EK) (OV 1996, L 35, 1. lpp.) muitas nodokļi netiek iekasēti par precēm no Turcijas. Līdz ar to importētājas sabiedrības deklarētajām precēm tika piemērots tikai importa PVN, par nodokļa bāzi izmantojot muitas vērtību, kuru šī sabiedrība bija norādījusi savās importa deklarācijās.

13. 2016. gadā pēc sūdzības par importēto preču pārāk zemu novērtējumu muitas iestādes veica izmeklēšanu, kurā atklājās, ka ir pamatoti pierādījumi, kas liecina, ka vairākās muitas deklarācijās norādītā muitas vērtība ir nepareiza un ka šajās deklarācijās norādītais preču saņēmējs nav šo preču faktiskais īpašnieks.

14. Šaubu dēļ, muitas iestādes 2016. gada 14. decembrī veica visu muitas deklarāciju pēcmuitošanas pārbaudi, kuras rezultātā secināja, ka pastāv kontrabandas shēma, kas ir bijusi 289 viltotu importa deklarāciju pamatā. Šajā ziņā muitas iestādes atzina, ka, izmantojot sarežģītu krāpšanas mehānismu, šīs shēmas ietvaros tika deklarētas muitas vērtības, kas ir ievērojami zemākas par minimālajām komerciāli derīgām vērtībām.

15. Tomēr muitas iestādes norādīja, ka, ņemot vērā neiespējamību veikt preču pēcmuitošanas fizisku pārbaudi un to vispārīgu aprakstu attiecīgajos rēķinos, tās nevarēja rekonstruēt patiesās cenas, kas par šīm precēm bija faktiski samaksātas Turcijas piegādātājiem.

16. Šādā situācijā muitas iestādes, lai noteiktu konkrēto preču muitas vērtību, noteica minimālo pieņemamo cenu ("*lowest acceptable price*") (turpmāk tekstā – "MPC"), izmantojot risku novērtēšanas rīku, kura pamatā ir Savienības mēroga dati un kuru ir izstrādājis Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*).

17. Ar šo metodi vispirms tiek aprēķināta "vidējā koriģētā cena" ("*cleaned average price*") (turpmāk tekstā – "VKC"), saukta arī par "taisnīgu cenu" ("*fair price*" jeb "*fair value*"). VKC tiek aprēķinātas, pamatojoties uz mēneša cenām attiecīgo preču importam no Turcijas, kas ir iegūtas no *Comext – Eurostat* pārvaldītas starptautiskās tirdzniecības detalizētas statistikas atsauces datubāzes. Tās ir tirgoto preču cenu statistiskās aplēses, kas aprēķinātas, pamatojoties uz datiem, no kuriem ir izslēgtas galējās cenas.

18. Visbeidzot, tiek aprēķināta vērtība, kas atbilst 50 % no VKC, kas ir MPC. Tā tiek izteikta arī cenā par kilogramu, tiek izmantota kā riska profils jeb robežvērtība, kura ļauj dalībvalstu muitas dienestiem pamanīt īpaši zemas deklarētās importa vērtības un tātad – importu ar ievērojamu pārāk zemu novērtētas vērtības risku.

19. Proti, visu dalībvalstu muitas dienestu rīcībā ir sakaru sistēma – Krāpšanas apkarošanas informācijas sistēma (*Anti-Fraud Information System* (turpmāk tekstā – "*AFIS*")), kurā piedalās arī *OLAF*. Šajā sistēmā un, konkrētāk, izmantojot automatizēto uzraudzības rīku (*Automated Monitoring Tool* (turpmāk tekstā – "*AMT*")), tie var pamanīt pārāk zemu novērtējumu gadījumus.

20. Šajā lietā, pamatojoties uz šādi aprēķinātu VKC, muitas iestādes noteica "vienas vienības cenu" KMK 30. panta 2. punkta c) apakšpunkta izpratnē. Šīs iestādes savu izvēli pamatoja ar neiespējamību balstīties, pirmkārt, uz konkrēto preču, kas ar nodomu ir novērtētas pārāk zemu, fiktīvo darījuma vērtību un, otrkārt, uz identisku vai līdzīgu preču darījuma vērtību, ņemot vērā preču nepilnīgo aprakstu muitas deklarācijām pievienotajos rēķinos. Turklāt minētās iestādes pēcmuitošanas pārbaudes laikā nevarēja fiziski pārbaudīt konkrētās preces, jo tās nebija aizturētas.

21. Šajā ziņā muitas iestādes norāda, ka neviens no iespējamā kontrabandas tīkla dalībniekiem savos paskaidrojumos nav sniedzis pierādījumus, kas ļautu uzskatīt, ka izvēlētā muitas vērtība bija daudz augstāka par faktiski samaksātajām cenām.

22. Muitas iestādes tādējādi konstatēja, ka krāpnieciski nesamaksātā PVN summa par visām konkrētajā kontrabandas shēmā krāpnieciski deklarētajām precēm sasniedz 6 211 300,18 EUR.

23. Runājot par HF iesaistīšanos šajā kontrabandas shēmā, 2014. gada laikā tā valdījumā bija preces, par kurām bija iesniegta nepatiesa muitas vērtības deklarācija, un tādējādi saskaņā ar valsts tiesībām viņam bija pienākums samaksāt par šīm precēm maksājamo nesamaksāto PVN.

24. HF cēla prasību par konkrētajiem paziņojumiem par nodokļu korekciju *Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis* (Saloniku Pirmās instances administratīvā tiesa) – iesniedzējtiesā. Viņš apgalvoja, ka preču muitas vērtības noteikšana, pamatojoties uz MPC, ir prettiesiska, jo MPC kā statistikas datus par ievestām precēm varot izmantot tikai deklarētās vērtības apšaubīšanai, bet tie nevarot būt muitas vērtības noteikšanas metode. Turklāt viņš uzskata, ka ar *Trimeles Plimmeleiodikeio Grevenon* (Grevenas krimināltiesa trīs locekļu sastāvā (Grieķija)) spriedumu viņš ir galīgi attaisnots saistībā ar kontrabandas nodarījumu.

25. Iesākumā iesniedzējtiesa uzskata, ka *Trimeles Plimmeleiodikeio Grevenon* (Grevenonas krimināltiesa trīs locekļu sastāvā) pasludinātais galīgais attaisnojošais spriedums tai ir saistošs tikai, ciktāl ar piedziņas paziņojumiem HF bija uzlikts lielāks nodoklis, kas būtu atceļams. Turpretī tā uzskata, ka HF joprojām ir pienākums samaksāt nesamaksāto importa PVN.

26. *Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis* (Saloniku Pirmās instances administratīvā tiesa) pauž šaubas par to, vai robežvērtību izmantošana muitas vērtības noteikšanai atbilst Savienības tiesībām. Līdz ar to tā nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai statistiskās vērtības, sauktas par "robežvērtībām" (*threshold values*) – "taisnīgām cenām" (*fair prices*), kas balstās uz Eiropas Kopienu Statistikas biroja (*Eurostat*) statistikas datubāzi *COMEXT* un ir atvasinātas no *OLAF* informātikas sistēmas [*AFIS*], kurā [automatizētais uzraudzības rīks *AMT*] ir viena no aplikācijām un atrodas valsts muitas iestāžu rīcībā ar attiecīgo elektronisko sistēmu starpniecību, atbilst prasībai par pieejamību visiem ekonomikas dalībniekiem, kā precizēts [Tiesas] 2022. gada 9. jūnija spriedumā *Fawkes* (C-187/21, EU:C:2022:458)? Vai tajās ietvertie dati ir tikai kopsavilkuma dati [Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 471/2009 (2009. gada 6. maijs) par Kopienas statistiku attiecībā uz ārējo tirdzniecību ar ārpuskopienas valstīm un par Padomes Regulas (EK) Nr. 1172/95 atcelšanu (OV 2009, L 152, 23. lpp.) un Komisijas Regula (ES) Nr. 113/2010 (2010. gada

9. februāris), ar ko attiecībā uz tirdzniecības aptvērumu, datu definīciju, statistikas apkopošanu par tirdzniecību uzņēmumu raksturlielumu dalījumā un faktūras valūtas dalījumā un īpašām precēm vai pārvietojumiem īsteno [Regulu (EK) Nr. 471/2009]], kas bija spēkā attiecīgajā laika periodā, minētās definīcijas izpratnē?

2) Pēcmuitošanas pārbaudes kontekstā, kad vairs nav iespējams fiziski pārbaudīt ievestās preces, vai *Comext* datubāzes statistiskās vērtības, tā kā tās tiek uzskatītas par vispārpieejamām un satur ne tikai kopsavilkuma datus, valsts muitas iestādes var izmantot tikai tam, lai apstiprinātu savas pamatotās šaubas par to, ka deklarācijās norādītā vērtība tiešām ataino tirgus vērtību, proti, summu, kas faktiski samaksāta vai ir maksājama par šādām precēm, vai arī nolūkā uz minētā pamata noteikt preču muitas vērtību atbilstoši alternatīvajai metodei, kas noteikta [KMK] [..] 30. panta 2. punkta c) apakšpunktā [atbilst tā dēvētajai "dedukcijas" metodei, kas minēta [SMK] [..] [74]. panta 2. punkta c) apakšpunktā] vai, attiecīgā gadījumā, kādai citai alternatīvai metodei? Kāda ietekme uz šā jautājuma risinājumu ir faktam, ka nav iespējams konstatēt, ka identiskas vai līdzīgas preces pašlaik ir pārdošanas priekšmets [KMK īstenošanas regula) 152. panta 1. punkta izpratnē?

3) Katrā ziņā, vai minēto statistisko vērtību izmantošana konkrētu ievesto preču muitas vērtības noteikšanai, kas līdzvērtīga minimālo cenu piemērošanai, atbilst saistībām, kas izriet no Pasaules Tirdzniecības Organizācijas (PTO) starptautiskā Nolīguma par muitas vērtības noteikšanu, ko dēvē arī par Nolīgumu par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII panta piemērošanu, kura līgumslēdzējpuse ir Eiropas Savienība, ievērojot faktu, ka minētais nolīgums konkrēti aizliedz izmantot minimālās cenas?

4) Saistībā ar iepriekšējo jautājumu: vai rezerve par labu Starptautiskā Nolīguma par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII panta piemērošanu principiem un vispārējiem noteikumiem, kas paredzēta [KMK] [..] 31. panta 1. punktā, attiecībā uz pieejamo datu metodi muitas vērtības noteikšanai un, korelatīvi, minimālo vērtību piemērošanas izslēgšana, kas paredzēta [KMK] 31. panta 2. punktā (kas nav ietverts atbilstošajā [SMK] [..] 74. panta 3. punkta noteikumā), tiek piemērota tikai tad, kad tiek izmantota minētā metode, vai regulē visas muitas vērtības noteikšanas alternatīvās metodes?

5) Ja tiek konstatēts, ka ievešanas brīdī ir izmantota klasifikācijas vienkāršošana [KMK] [..] 81. panta (tagad –177. pants [SMK] [..]) izpratnē, vai ir iespējams piemērot alternatīvo metodi, kas minēta [KMK] 30. panta 2. punkta c) apakšpunktā [..] (atbilst [SMK] 70. panta 2. punkta c) apakšpunktam [..]), neatkarīgi no to preču daudzveidības, kas vienā un tajā pašā deklarācijā deklarētas ar vienu un to pašu *TARIC* kodu un neatkarīgi no izrietošās preču, kas nepieder šim tarifu klasifikācijas kodam, fiktīvo vērtību?

6) Visbeidzot, neatkarīgi no iepriekšējiem jautājumiem: Vai Grieķijas tiesību aktu noteikumi, kas regulē, kā noteikt tiesību subjektus, kuriem pie preču ievešanas jāmaksā PVN, ir pietiekami skaidri, atbilstoši Eiropas [Savienības] tiesību prasībām, tajā daļā, kurā par nodokļa maksātāju apzīmē "ievesto preču tā dēvēto importētāju"?"

## B. Lieta C-73/24 (Keladis II)

27. Izņemot to, ka, pirmkārt, WI ir darbiniece uzņēmumā, kas nodarbojas ar tekstilizstrādājumu no Turcijas vairumtirdzniecību, un viņa it kā zināja par konkrēto kontrabandas shēmu, ņemot vērā, ka viņa lielā mērā atbildēja par šī uzņēmuma vadīšanu, un, otrkārt, ka attiecīgās muitas

deklarācijas tika iesniegtas laikā no 2014. gada marta līdz 2016. gada decembrim, lēmuma lūgt prejudiciālu nolēmumu lietā C-73/24 (*Keladis II*) fakti un pamatojums ir analogi tiem, kādi ir lēmumā lūgt prejudiciālu nolēmumu lietā C-72/24 (*Keladis I*).

28. Šādā situācijā *Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis* (Saloniku Pirmās instances administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus, kuru formulējums ir analogs tam, kāds ir lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-72/24 (*Keladis I*):

"1) Ja ir pamatotas šaubas par to, ka ievesto preču muitā deklarētā vērtība ir faktiskā preču tirgošanas cena, bet ar pēcmuitošanas pārbaudi ir neiespējami noteikt tirgošanas cenu, pamatojoties uz [KMK] 30. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā (identisku un līdzīgu izstrādājumu darījuma vērtība) un [SMK] 74. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētajām metodēm, jo, no vienas puses, preces nav aizturētas un tātad ir neiespējami veikt to materiālo pārbaudi, un, no otras puses, preču apraksts importa muitas deklarācijai pievienotajos dokumentos ir vispārīgs un neprecīzs, vai ar [KMK] 30. panta 2. punkta c) apakšpunkta un [SMK] 74. panta 2. punkta c) apakšpunkta noteikumiem ir saderīga administratīvā prakse, atbilstoši kurai, piemērojot minētajās tiesību normās paredzēto "dedukcijas metodi" preču tirgus vērtības noteikšanai, tiek izmantotas tā sauktās "robežvērtības" (*threshold values*), kas paredzētas [*AFIS*] automatizētajā uzraudzības rīkā [*AMT*] un noteiktas ar statistiskām metodēm?

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša: vai ir atļauts izmantot iepriekš minētās "robežvērtības", piemērojot jebkuru no pārējām [KMK] 30. un 31. pantā un [SMK] 74. panta 1.–3. punktā aprakstītajām metodēm? It īpaši, ņemot vērā, no vienas puses, saprātīgo elastīgumu, ar kuru jānošķir "pieejamo datu metodes" [KMK] 31. panta un [SMK] 74. panta 3. punkta izpratnē piemērošana, un, no otras puses, konkrēto aizliegumu noteikt muitas vērtību, pamatojoties uz minimālajām muitas vērtībām, ko paredz tā pati "pieejamo datu metode" (KMK 31. panta 2. punkta f) apakšpunkts un [SMK īstenošanas regulas] 144. panta 2. punkta f) apakšpunkts)?

3) Ja atbilde uz abiem pirmajiem jautājumiem ir noliedzoša: vai Savienības tiesības pieļauj neuzrēķināt izkrāpto PVN importētājam, attiecībā uz kuru vēlāk tiek atklāts, ka tas ir (sistemātiski) importējis preces par zemākām cenām nekā tās, kas noteiktas kā minimālās komerciāli derīgās cenas, ja muitas iestādes nespēj *ex post* pārbaudes laikā noteikt ievesto preču muitas vērtību ar vienu no [KMK] 30. un 31. pantā un [SMK] 74. panta 1.–3. punktā aprakstītajām metodēm, vai varbūt tādā gadījumā ir atļauts, pēdējā instancē, noteikt to, pamatojoties uz statistiski noteiktajām mazākajām ticamajām cenām, kā jau atļauts gadījumā, kad Komisija attiecināja pašu līdzekļu zaudēšanu uz dalībvalsti, kura nav veikusi pienācīgas muitas pārbaudes (skat. Tiesas spriedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana), C-213/19, EU:C:2022:167)?

4) Ja atbilde uz [..] otro vai trešo jautājumu ir apstiprinoša: vai ar statistikas metodi noteiktajām minimālajām cenām ir jāraksturo imports, kas īstenots vienā laikposmā ar pārbaudāmo importu vai vēlāk, un, tādā gadījumā, kāds ir maksimāli pieļaujamais laika intervāls starp importiem, kas izmantoti statistiskā rezultāta iegūšanai, un pārbaudāmo importu (vai varētu, piemēram, pēc analoģijas piemērot [90] dienas, kas paredzētas [KMK īstenosanas regulas] 152. panta 1. punkta b) apakšpunktā un [SMK īstenošanas regulas] 142. panta 2. punktā)?

5) Ja atbilde vismaz uz vienu no pirmajiem trim jautājumiem par "robežvērtības" izmantošanu ievesto preču tirgus vērtības noteikšanai ir apstiprinoša: gadījumos, kad importēšanas laikā ir ievērota KMK] 81. pantā minētā procedūra un [SMK] 177. pantā minētā procedūra muitas deklarāciju aizpildīšanas procedūras vienkāršošanai, sagrupējot preču *TARIC* kodus, vai patvaļīgu vai fiktīvu muitas vērtību noteikšanas aizlieguma principam atbilst administratīvā prakse, atbilstoši kurai visu ievesto preču muitas vērtība katrā importa deklarācijā ir aprēķināta, pamatojoties uz katram konkrētam izstrādājumam, kura *TARIC* kods ir norādīts importa deklarācijā, noteikto "robežvērtību", jo muitas iestādei ir jāuzskata par saistošu importētāja veiktā sagrupēšana [SMK īstenošanas regulas] 222. panta 2. punkta b) apakšpunkta izpratnē, vai, gluži pretēji – lai novērstu patvaļīgu muitas nodokļu uzlikšanu – katra izstrādājuma vērtība ir jānosaka, pamatojoties uz tā tarifu kodu, kaut arī šis kods nav norādīts importa deklarācijā?"

## IV. Tiesvedības Tiesā

29. 2023. gada 30. novembra lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu lietās C-72/24 (*Keladis I*) un C-73/24 (*Keladis II*) tika saņemti Tiesas kancelejā 2024. gada 30. janvārī.

30. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2024. gada 25. marta rīkojumu lietas C-72/24 (*Keladis I*) un C-73/24 (*Keladis II*) tika apvienota rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī sprieduma taisīšanai.

31. Lietas dalībnieki pamatlietās, Grieķijas, Čehijas, Spānijas un Francijas valdības, kā arī Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus Eiropas Savienības Tiesas Statūtu 23. pantā noteiktajā termiņā.

32. Tiesas sēdē, kas notika 2025. gada 29. janvārī, apsvērumus iesniedza pamatlietas dalībnieku, Grieķijas, Čehijas un Spānijas valdību, kā arī Komisijas procesuālie pārstāvji.

## V. Juridiskā analīze

### A. Ievada apsvērumi

33. Šīs apvienotās lietas būtībā ir par dažādu muitas vērtības noteikšanas metožu piemērojamību gadījumos, kad pastāv pārāk zema novērtējuma risks, bet konkrētās preces vairs nevar fiziski pārbaudīt, jo muitas iestādes tās nav aizturējušas. Ņemot vērā neiespējamību noteikt faktisko muitas vērtību, var izrādīties lietderīgi izmantot statistiskās vērtības, lai pēc iespējas tuvinātos muitas vērtībai. Līdz ar to rodas jautājumu par *šādas pieejas likumību*, ko es šajos secinājumos pārbaudīšu, ņemot vērā piemērojamo muitas tiesisko regulējumu.

34. Nepieciešamība noskaidrot šo jautājumu it īpaši izriet no tā, kā Tiesa ir norādījusi, ka muitas savienības darbībai noteikti ir nepieciešama vienotu kritēriju *pastāvēšana, lai noteiktu muitas vērtību* no trešām valstīm ievestām precēm, jo tas ir vienīgais veids, kā nodrošināts vienotu tirdzniecības politiku[10]. Šo kritēriju vienveidība ļauj izvairīties no traucējumiem, kādus tirdzniecībai varētu radīt ar tarifiem nesaistīti šķēršļi, tādējādi galu galā nodrošinot atbilstību daudzpusējās tirdzniecības sistēmas normām[11].

[10] Skat. spriedumu, 1973. gada 12. jūlijs, *Massey-Ferguson* (8/73, EU:C:1973:90, 3. punkts).

[11] Fabio, M., *Customs Law of the European Union*, 5. izdevums, *Kluwer Law International*, Alfena pie Reinas, 2020, 140. lpp.

35. Iesākumā jāmin, ka saskaņā ar SMK 286. panta 2. punktu un 288. panta 2. punktu no 2016. gada 1. maija KMK ir aizstāts ar SMK. Tomēr, tā kā fakti pamatlietā C-73/24 (*Keladis II*) ir notikuši gan pirms, gan pēc šī datuma, lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, *ir jāinterpretē abu šo kodeksu normas*. Šajā ziņā SMK 70. un 74. pants, kuros ir paredzēti noteikumi preču muitas vērtības noteikšanai, pēc būtības ir tādi paši kā noteikumi, kas ir paredzēti KMK 29.–31. pantā. Līdz ar to judikatūra par KMK, principā ir piemērojama arī SMK.

36. Atbilstoši Tiesas lūgumam šajos secinājumos uzmanība tiks pievērsta pirmajam līdz ceturtajam jautājumam lietās C-72/24 (*Keladis I*) un C-73/24 (*Keladis II*). Kā izriet no lēmumos lūgt prejudiciālu nolēmumu ietvertajām norādēm abās apvienotajās lietās, dažādie Tiesai uzdotie prejudiciālie jautājumi vairākos punktos pārklājas, un šī iemesla dēļ tos var sagrupēt trīs tematiskos virzienos. Šie jautājumi ir, pirmkārt, par iespēju izmantot statistiskās vērtības, ja nav bijis iespējams noteikt muitas vērtību saskaņā ar Kopienas Muitas kodeksa 29. pantu un SMK 70. pantu [12], otrkārt, par robežvērtību, kuras noteiktas, pamatojoties uz statistikas datiem, saderību ar aizliegumu izmantot minimālās muitas vērtības [13], un, treškārt, par maksimāli pieļaujamo laika intervālu starp importu, kas izmantots, lai iegūtu statistisko rezultātu, un novērtējamo importu [14]. Iesniedzējtiesas uzdotajiem prejudiciālajiem jautājumiem pievērsīšos šo trīs tematisko virzienu apskatā.

## B. Par preču muitas vērtības aprēķināšanas metodēm

37. Tomēr pirms šo aspektu izvērtējuma jāpaskaidro, kāda nozīme ir preču muitas vērtībai un kā muitas dienesti to aprēķina. Muitas vērtība tiek izmantota preču vērtības noteikšanai, kad tām tiek piemērotas dažādas muitas procedūras. Tā ir būtiska, lai noteiktu pareizo muitas nodokļa summu, kas ir maksājams par brīvam apgrozījumam izlaistām precēm. Savienībā muitas vērtība tiek izmantota arī PVN aprēķināšanai [15]. Proti, Direktīvas 2006/112 85. pantā ir noteikts, ka "attiecībā uz preču importu summa, kurai uzliek nodokli, ir muitas vērtība, kas noteikta saskaņā ar spēkā esošajiem Kopienas noteikumiem". Ir jāņem vērā arī šo normu interpretācija judikatūrā.

38. Kā Tiesa ir atgādinājusi judikatūrā [16], Savienības tiesiskais regulējums par muitas novērtējumu ir vērsts uz to, lai izveidotu taisnīgu, vienotu un neitrālu sistēmu, kas izslēdz patvaļīgu vai fiktīvu muitas vērtību izmantošanu. Tādējādi muitas vērtībai ir jāatspoguļo importētās preces reālā ekonomiskā vērtība, un līdz ar to tajā ir jāņem vērā visi šīs preces elementi, kuriem ir ekonomiska vērtība [17]. Šajā ziņā jāmin, ka saskaņā ar KMK 29. panta 1. punktu [18] muitas vērtības noteikšanas pamatā principā ir importēto preču "darījuma vērtība", t.i., cena, kas faktiski samaksāta vai maksājama par precēm, pārdodot tās izvešanai uz Savienības muitas teritoriju, kura vajadzības gadījumā ir precizēta saskaņā ar KMK 32. un 33. pantu. Tādējādi, lai noteiktu muitas vērtību, *prioritāte* ir piešķirama "darījuma vērtībai". Preču muitas vērtības noteikšanas metode, kuras pamatā ir "darījuma vērtība", ir atzīta par vispiemērotāko un visbiežāk izmantoto [19].

12 Skat. šo secinājumu 48. un turpmākos punktus.

13 Skat. šo secinājumu 77. un turpmākos punktus.

14 Skat. šo secinājumu 90. un turpmākos punktus.

15 Albert, J.-L., *Le droit douanier de l'Union européenne, Chapitre 3 ("L'espèce, l'origine, la valeur")*, *Bruylant*, Brisele, 2019, 304. lpp. un turpmāk.

16 Skat. spriedumu, 2008. gada 28. februāris, *Carboni e derivati* (C-263/06, EU:C:2008:128, 60. punkts).

17 Skat. spriedumu, 2020. gada 9. jūlijs, *Direktor na Teritorialna direktsiya Yugozapadna Agentsiya "Mitnitsi"* (C-76/19, EU:C:2020:543, 34. punkts).

18 Skat. arī atbilstošo Savienības Muitas kodeksa 70. panta 1. punkta normu.

19 Skat. spriedumu, 2013. gada 12. decembris, *Christodoulou* u.c. (C-116/12, EU:C:2013:825, 44. punkts).

39. Tomēr dažos gadījumos muitas vērtību nav iespējams noteikt, pamatojoties uz darījuma vērtību. KMK īstenošanas regulas 181.a pantā ir paredzēts, ka muitas dienestiem nav jānosaka ievedpreču muitas vērtība, pamatojoties uz darījumu vērtības noteikšanas metodi, ja tām ir pamats apšaubīt, ka deklarētā vērtība atbilst visai samaksātajai summai vai summai, kāda jāmaksā. Šādā gadījumā tās var atteikties ņemt vērā deklarēto vērtību, ja šādas šaubas pastāv arī pēc papildu informācijas vai dokumentu pieprasīšanas un pēc tam, kad tās attiecīgajai personai ir devušas saprātīgu iespēju izteikt savu viedokli par pamatiem, kas ir šo šaubu pamatā [20]. Ja preču importētājam neizdodas kliedēt muitas iestāžu pamatotās šaubas, vai tas nereaģē vai nesniedz jaunus pierādījumus, muitas dienesti var noraidīt deklarēto darījuma vērtību un piemērot citu muitas vērtības noteikšanas metodi. Ja nevar piemērot darījuma vērtības metodi vai ja muitas dienesti noraida deklarēto darījuma vērtību, muitas vērtību nosaka, izmantojot kādu no vērtēšanas sekundārajām metodēm. Līdzīga norma ir ietverta SMK īstenošanas regulas 140. pantā.

40. Attiecībā uz šaubu par darījuma vērtību pamatotību Tiesa ir nospriedusi, ka muitas iestādes var uzskatīt, ka ievesto preču deklarētā darījuma vērtība ir neparasti zema salīdzinājumā ar salīdzināmu preču importa vidējo statistisko vērtību. It īpaši, ja deklarētā cena ir par vairāk nekā 50 % zemāka nekā vidējā statistiskā cena, cenu starpība šķiet pietiekama, lai pamatotu muitas iestāžu šaubas un deklarētās muitas vērtības noraidīšanu. Tieši šāda situācija ir izskatāmajās lietās [21].

41. Ja muitas vērtību nevar noteikt saskaņā ar KMK 29. pantu, par pamatu ņemot ievesto preču darījuma vērtību, muitas vērtību novērtē saskaņā ar KMK 30. panta normām, secīgi piemērojot KMK 30. panta 2. punkta a)–d) paredzētās metodes [22]. Gadījumā, ja ievesto preču muitas vērtību nav iespējams noteikt, arī pamatojoties uz KMK 30. pantu, muitas vērtējums ir veicams saskaņā ar KMK 31. panta normām [23], atbilstoši "pieejamo datu metodei" ("*fall back*" metodei) [24].

42. Kā Tiesa ir konstatējusi, gan no KMK 29.–31. panta, gan no secības, kādā muitas vērtības noteikšanas kritēriji ir jāpiemēro atbilstoši šajos pantos noteiktajam, izriet, ka starp šīm tiesību normām ir *pakārtotības attiecības* [25]. Tikai tad, ja muitas vērtību nevar noteikt saskaņā ar kādu no konkrētajām tiesību normām, ir jāatsaucas uz tai noteiktajā secībā tūlīt sekojošo tiesību normu [26]. Jāprecizē, ka saskaņā ar KMK īstenošanas regulas 23. pielikumā ietvertās skaidrojošās piezīmes par muitas vērtību 2. punktu, kas attiecas uz KMK 31. panta 1. punktu, "pienācīgs elastīgums" šādu metožu lietošanā ir atbilstošs šī kodeksa 31. panta 1. punkta mērķiem un noteikumiem [27].

43. Tiesa ir norādījusi, ka, ņemot vērā pakārtotības attiecības, kādas pastāv starp KMK 30. panta 2. punkta a)–d) apakšpunktā paredzētajām dažādajām muitas vērtības noteikšanas metodēm, muitas dienestiem jāizrāda pienācīga rūpība, īstenojot katru no šajā tiesību normā secīgi paredzētajām metodēm, pirms tie var izdarīt secinājumu par tās nepiemērojamību [28]. Tādējādi, ja

[20] Skat. spriedumu, 2008. gada 28. februāris, *Carboni e derivati* (C-263/06, EU:C:2008:128, 52. punkts).

[21] Grieķijas muitas iestādes uzskatīja, ka Kopienas Muitas kodeksa 29. pantā paredzētā uz darījuma vērtību balstītā metode ir jāizslēdz, jo deklarētās muitas vērtības ir pārāk zemas attiecībā pret "robežvērtību", kas aprēķināta kā procentuālā daļa no "taisnīgām cenām". Šis apstāklis, pēc šo iestāžu domām, attaisnoja pamatotas šaubas par deklarētajām vērtībām un līdz ar to šo vērtību noraidīšanu.

[22] Skat. arī atbilstošo Savienības Muitas kodeksa 74. panta 1. punkta normu.

[23] Skat. arī atbilstošo Savienības Muitas kodeksa 74. panta 3. punkta normu.

[24] Skat. spriedumu 2016. gada 16. jūnijs, *EURO 2004. Hungary* (C-291/15, EU:C:2016:455, 28. punkts).

[25] Ģenerāladvokāts M. Kamposs Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*] 2025. gada 23. janvāra secinājumu lietā C-782/23, *Tauritus* (C-782/23, EU:C:2025:30), 36. punktā paskaidro, ka pašā SMK pastāv skaidri noteikta "hierarhija" starp secīgām vērtēšanas metodēm.

[26] Skat. spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *EURO 2004. Hungary* (C-291/15, EU:C:2016:455, 29. punkts).

[27] Skat. spriedumus, 2008. gada 28. februāris, *Carboni e derivati* (C-263/06, EU:C:2008:128, 60. punkts) un 2017. gada 9. marts, *GE Healthcare* (C-173/15, EU:C:2017:195, 80. punkts).

[28] Skat. spriedumu, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 35. punkts).

muitas dienests nolemj noteikt muitas vērtību saskaņā ar KMK 30. panta 2. punkta a) apakšpunktu, tam savs vērtējums jābalsta uz elementiem, kuri attiecas uz identiskām precēm, kas eksportētas tajā pašā laikā vai aptuveni tajā pašā laikā, kad novērtējamās preces [29].

44. Ja muitas dienests, konstatējot, ka šī metode nav piemērojama, nolemj noteikt muitas vērtību saskaņā ar KMK 30. panta 2. punkta b) apakšpunktu, tam savs vērtējums jābalsta uz elementiem par līdzīgām precēm, kuras eksportētas tajā pašā laikā vai aptuveni tajā pašā laikā, kad novērtējamās preces. Ņemot vērā muitas dienestiem uzlikto rūpības pienākumu KMK 30. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkta piemērošanā, tiem ir jāizmanto visi to rīcībā esošie informācijas avoti un datubāzes, lai cik vien iespējams precīzāk un tuvāk realitātei noteiktu muitas vērtību [30].

45. Pienākumam norādīt pamatojumu, kas muitas dienestiem uzlikts šo normu piemērošanai, pirmkārt, jāļauj skaidri un nepārprotami saprast iemeslus, kuru dēļ tie noraidījuši vienu vai vairākas muitas vērtības noteikšanas metodes; otrkārt, šis pienākums nozīmē, ka minētajiem dienestiem savā lēmumā, kurā nosaka maksājamā ievedmuitas nodokļa apmēru, jāizklāsta informācija, uz kuras pamata ir aprēķināta preču muitas vērtība, gan tāpēc, lai lēmuma adresāts varētu vislabākajos apstākļos aizstāvēt savas tiesības un, pilnībā apzinoties lietas apstākļus, nolemt, vai ir lietderīgi to pārsūdzēt, gan arī tāpēc, lai ļautu tiesām veikt šī lēmuma tiesiskuma pārbaudi [31].

46. Šajās lietās no lēmumiem lūgt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka Grieķijas muitas iestādes nav piemērojušas noteikšanas metodes, kuru pamatā ir identisku vai līdzīgu preču darījuma vērtība, kas minētas KMK 30. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā un SMK 74. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā, pamatojot, ka šīs metodes nevarēja piemērot, jo preces nebija aizturētas un to apraksts importa deklarācijām pievienotajos rēķinos bija vispārīgs un neprecīzs.

47. Tieši šādā skatījumā iesniedzējtiesa jautā, vai ir iespējams kādai no vērtēšanas sekundārajām metodēm, kuras ir noteiktas KMK 30. panta 2. punktā un SMK 74. panta 2. punktā, izmantot *AMT* norādītās statistiski aprēķinātās vērtības. Šis jautājums pieder pie pirmā tematiskā virziena, kurš aptver pirmos divus prejudiciālos jautājumus lietā C-72/24 (*Keladis I*), kā arī pirmos trīs prejudiciālos jautājumus lietā C-73/24 (*Keladis II*), un tiks izskatīts turpmāk šajos secinājumos.

## C. Par iespēju izmantot statistikas datus muitas vērtības noteikšanai

### *1. AMT ietverto datu raksturs un statistikas datu izmantošanas ierobežojumi saskaņā ar judikatūru*

48. Šajā ziņā jānorāda, ka Tiesa ir atļāvusi izmantot statistikas datus noteiktās muitas dienestu darbības jomās. Šajā lietā man šķiet lietderīgi atgādināt gadījumus, kad statistikas datu izmantošana atzīta par atbilstošu Savienības tiesību prasībām. Tas ļaus noteikt, kādi ierobežojumi šādai pieejai ir uzlikti atbilstoši šīm tiesībām.

[29] Skat. spriedumu, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 36. punkts).

[30] Skat. spriedumus, 2017. gada 9. novembris, *LS Customs Services* (C-46/16, EU:C:2017:839, 56. punkts) un 2019. gada 20. jūnijs, *Oribalt* Rīga (C-1/18, EU:C:2019:519, 27. punkts).

[31] Skat. spriedumus, 2017. gada 9. novembris, *LS Customs Services* (C-46/16, EU:C:2017:839, 44. un 45. punkts) un 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 53. un 54. punkts).

49. 2016. gada 16. jūnija spriedumā C-291/15 *EURO 2004. Hungary* (C-291/15, EU:C:2016:455) Tiesa nosprieda, ka muitas dienesti var izmantot *AMT* pieejamās statistiskās vērtības, lai noraidītu deklarēto darījuma vērtību. Konkrētāk, Tiesa atzina, ka gadījumā, ja deklarētā cena ir vairāk nekā 50 % zemāka par statistiski vidējo cenu, šāda cenu atšķirība ir pietiekams pamats, lai muitas iestāde šaubītos un neatzītu deklarēto attiecīgo preču muitas vērtību [32].

50. Tādējādi *AMT* ir risku analīzes nolūkos radīts instruments, kas ļauj muitas dienestiem atklāt iespējami pārāk zemu novērtētas deklarācijas, kurām nepieciešamas papildu muitas pārbaudes. Kā jau iepriekš minēju, Grieķijas muitas iestādes tieši vadījās pēc šīs pieejas, un neviena ieinteresētā puse neapstrīd tās tiesiskumu. Tomēr Grieķijas muitas iestādes nav izmantojušas statistikas datus tikai, lai atklātu pārāk zemu novērtējumu, bet ir izmantojušas šos datus muitas vērtības noteikšanai. Manuprāt, līdzšinējā judikatūra sniedz tikai ierobežotas norādes šāda statistikas datu izmantojuma tiesiskuma novērtēšanai.

51. Spriedumā, kas pasludināts lietā *FAWKES*, Tiesa nosprieda, ka muitas vērtības noteikšanai saskaņā ar KMK 30. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētajām sekundārajām metodēm, kuru pamatā ir identisku vai līdzīgu preču darījuma vērtība, dalībvalsts muitas dienestiem jāņem vērā tādi elementi kā fiziskās īpašības, kvalitāte, reputācija, savstarpēja aizvietojamība, kā arī pārdošanas komerciālā pakāpe [33].

52. Tiesa arī norādīja uz *pienākuma norādīt pamatojumu* [34], kas ir minēts šo secinājumu 45. punktā, nozīmīgumu. Jāatgādina, ka Tiesa būtībā nosprieda, ka, lai nodrošinātu tirgus dalībniekam tiesības būt informētam par datiem, kas ir izmantoti viņa ievesto preču muitas vērtības noteikšanai, šī dalībnieka rīcībā jābūt informācijai, kas tam ļauj apstrīdēt jebkādu neatbilstību starp muitas iestādes izmantotajiem atsauces datiem un tā īstenoto importu, ņemot vērā prasības, kas ietvertas attiecīgi KMK 30. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā [35]. Citiem vārdiem, tirgus dalībniekam jāspēj apstrīdēt sava īstenotā importa salīdzinājumu ar citu īstenotu importu, kurš izmantots muitas vērtības noteikšanas sekundāro metožu piemērošanai, un tas būtībā nav iespējams statistikas datu gadījumā, jo tie neatbilst nevienam faktiski īstenotam importam.

53. Tomēr jāprecizē, ka lietā *FAWKES* (C-187/21) bija runa par muitas vērtības noteikšanu, pamatojoties tikai uz KMK 30. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu. Minētajā normās paredzētās metodes konkrēti prasa salīdzināt noteiktus elementus, piemēram, tos, kas uzskaitīti šo secinājumu 51. punktā [36].

54. Taču *AMT* ietvertās statistiskās vērtības, lai gan tās noder krāpšanas un pārāk zemu novērtēta importa riska identificēšanai, nav piemērotas, lai pamatotu muitas lēmumu par muitas vērtības noteikšanu, balstoties uz lietā *FAWKES* (C-187/21) izmantotajām tiesību normām.

55. Proti, šajās statistiskajās vērtībās nav ietverti pietiekami precīzi dati par salīdzināmu importu, kādi nepieciešami, lai piemērotu muitas vērtības noteikšanas papildu metodes saskaņā ar KMK 30. pantu un SMK 74. panta 2. punktu. Komisija to apstiprināja, savos apsvērumos precizējot, ka

[32] Skat. spriedumu, 2016. gada 16. jūnijs, *EURO 2004. Hungary* (C-291/15, EU:C:2016:455, 38. un 39. punkts).

[33] Skat. spriedumu, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 48. punkts).

[34] Spriedums, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 39., 51., 53. un 55. punkts).

[35] Spriedums, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 54. punkts).

[36] Spriedums, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 48. punkts).

*AMT* norādītās statistiskās vērtības, tā dēvētās "taisnīgās cenas", ir tikai *kopsavilkuma dati*, un *tajās nav ņemtas vērā attiecīgo produktu specifiskās īpašības*, piemēram, to kvalitāte. Turklāt tās ir vērtības, kas, *salīdzinot ar darījuma vērtībām, ir vispārīgākas un netiešākas*.

56. Attiecībā uz *AMT* ietverto datu pieejamību Komisija savos rakstveida apsvērumos paskaidro, ka statistiski aprēķinātās cenas, tā dēvētās "taisnīgās cenas", kas ir norādītas *AMT*, var tikt paziņotas tirgus dalībniekiem, īstenojot tiesības tikt uzklausītam. Tā apstiprināja šo aspektu tiesas sēdē, un neviena no tiesas sēdē klātesošajām ieinteresētajām personām to neapšaubīja. Komisija turpretī uzskata, ka "robežvērtības", kuras dalībvalstis aprēķina, izmantojot *AMT* ietverto statistisko vērtību procentuālo daļu, un kuras noteiktas, lai palīdzētu muitas dienestiem atklāt pārbaudāmās deklarācijas, būtu jāuzskata par informāciju, ko nedrīkst "nekontrolēti" izpaust tirgus dalībniekiem, lai izvairītos no risku pārvaldības sistēmas efektivitātes apdraudējuma [37].

57. Šādā skatījumā, ņemot vērā iepriekšējos punktos minēto *AMT* ietverto statistisko vērtību raksturojumu un muitas iestāžu pienākumu izklāstīt "savā lēmumā, ar kuru tiek noteikts maksājamā ievedmuitas nodokļa apmērs, informācij[u], uz kuras pamata ir tikusi aprēķināta preču muitas vērtība" [38], rodas jautājums, vai pamatojums, kas balstīts uz kopsavilkuma statistikas datiem, varēja būt šīm prasībām atbilstošs. Atbilde uz šo jautājumu jau iesākumā paredz nepieciešamību pārbaudīt, vai šāda veida datu izmantošana var būt atļauta jebkādai muitas vērtības noteikšanas sekundārajai metodei.

58. Šajā ziņā jānorāda, ka lietā Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19), par Savienības pašu resursiem nodarīto zaudējumu summu noteikšanu Tiesa nosprieda, ka, ja nav pietiekamu datu par to preču kvalitāti, kuras jau laistas brīvā apgrozībā, ja šo muitas dienestu pieļauto trūkumu dēļ vairs nav iespējams noteikt šo preču vērtību (piemēram, fiziskās pārbaudes, informācijas vai dokumentu pieprasījumus, vai arī sistemātisku paraugu ņemšana), pamatojoties uz kādu no KMK 29.–31. pantā paredzētajām novērtēšanas metodēm, tad, "lai novērtētu minēto preču vērtību, *var tikt izmantota tikai statistiska metode*" [39]. Citiem vārdiem, Tiesa nav izslēgusi iespēju, ka šāda pieeja noteiktos apstākļos varētu tikt apsvērta kā *galējs risinājums*.

59. Turklāt nevajag aizmirst, ka muitas parāda pareiza noteikšana ir galvenais uzdevums, lai nodrošinātu tradicionālo pašu resursu, ko veido muitas nodokļi, efektīvu un pilnīgu iekasēšanu [40]. Konkrētāk, Tiesa atgādināja, ka, tā kā pastāv tieša saikne starp ieņēmumu no muitas nodokļiem iekasēšanu un atbilstošo resursu nodošanu Komisijas rīcībā, dalībvalstīm saskaņā ar tām LESD 325. panta 1. punktā noteiktajiem pienākumiem ir jāaizsargā Savienības finanšu intereses pret krāpšanu vai citu nelikumīgu rīcību, kas apdraud šīs intereses, jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nodrošinātu efektīvu un pilnīgu šo nodokļu un līdz ar to – šo resursu iekasēšanu [41]. Tieši šādā kontekstā Tiesa atļāva izmantot statistiskās vērtības lietā, kuras pamatā bija Komisijas uzsākta pārkāpuma procedūra pret Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, pamatojot, ka šī valsts nebija izpildījusi savu pienākumu pareizi iekasēt tradicionālos pašu resursus saskaņā ar LESD 325. pantu.

[37] Tomēr Komisija neprecizē, ko tā saprot ar "nekontrolēti" un vai, pēc tās domām, piekļuve robežvērtībām tiesvedības ietvaros arī varētu apdraudēt risku pārvaldības sistēmas efektivitāti.

[38] Spriedums, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 54. punkts).

[39] Spriedums, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 443. punkts). Mans izcēlums.

[40] *Rijo*, J., *Customs Law in the European Union*, Wolters Kluwer, Alfena pie Reinas, 2021.

[41] Spriedums, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 346. punkts).

60. Protams, jānorāda, ka Tiesai ir nācies lemt, cik likumīgi ir tas, ka Komisija izmanto statistiskās vērtības, kas noteiktas, pamatojoties uz *OLAF* izstrādātu metodi [42], aprēķinot šo pašu resursu zaudējumu summu, un ka Tiesa arī ir vairākkārt uzsvērusi šīs lietas īpašos apstākļus [43].

61. Tomēr ir svarīgi norādīt, ka Tiesa piekrita statistisko vērtību izmantošanai Savienības pašu līdzekļu zaudējumu noteikšanai situācijā, kad attiecīgās preces bija laistas brīvā apgrozībā, un šīs preces vairs nevarēja tikt atsauktas, lai veiktu pārbaudes to patiesās vērtības noteikšanai [44], kas pēc būtības atbilst tam, kā iesniedzējtiesa ir raksturojusi faktiskos apstākļus šajās lietās. Apzinoties aspektus, kas atšķir lietu Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) no šajā gadījumā izskatāmajām lietām [45], uzskatu, ka statistisko vērtību izmantošanu *principā* nevar izslēgt kā piemērotu pasākumu Savienības finanšu interešu aizsardzībai kā *galējo risinājumu*, ja visas citas metodes bijušas neveiksmīgas. Proti, ja statistikas datu izmantošana tiktu atļauta, lai noteiktu dalībvalsts atbildības apmēru par Savienības pašu resursu zaudējumiem, bet šo pašu vērtību izmantošana būtu absolūti aizliegta preču muitas vērtības noteikšanai attiecībā uz tirgus dalībnieku, tas radītu risku, ka atbildība par muitas parādu no tirgus dalībnieka tiek pārlikta uz dalībvalsti, un tādējādi tiktu radīta nepilnība muitas sistēmā.

62. Lai cik svarīgi būtu krāpšanas novēršanas un Savienības finanšu interešu aizsardzības mērķi, no iepriekšējos punktos minētās judikatūras arī izriet, ka tos nevar īstenot, kaitējot tirgus dalībnieka tiesībām. Šā iemesla dēļ statistisko vērtību izmantošana būtu jāveic tā, lai nodrošinātu "līdzsvaru starp muitas dienestu vajadzību nodrošināt tiesību aktu muitas jomā pareizu piemērošanu, no vienas puses, un uzņēmēju tiesībām uz vienlīdzīgu attieksmi, no otras puses", kā izriet no SMK 26. apsvēruma. It īpaši ir jānodrošina, lai, neatkarīgi no tā, kāda metode tiek izmantota šajā lietā, muitas vērtības būtu *pēc iespējas tuvākas* importēto preču *reālajai ekonomiskajai vērtībai*.

63. Turklāt jāatgādina, ka spriedumā lietā *Baltic Master* (C-599/20), Tiesa atzina par pieļaujamu valsts datubāzēs pieejamās informācijas izmantošanu. Konkrētāk, Tiesa precizēja, ka dati, kas ietverti valsts datubāzē par precēm, uz kurām attiecas tas pats *TARIC* kods un kurām ir tas pats pārdevējs, kas ir attiecīgajām precēm, ir "Savienībā pieejami dati" KMK 31. panta 1. punkta izpratnē, ko var izmantot par pamatu attiecīgo preču muitas vērtības noteikšanai. Tiesa uzskatīja, ka atsauce uz šiem datiem ir līdzeklis šīs vērtības noteikšanai, kurš vienlaikus ir "pienācīgs" KMK 31. panta 1. punkta izpratnē un atbilst principiem un vispārīgajiem noteikumiem, kas paredzēti starptautiskos līgumos un tajā uzskaitītajos noteikumos [46].

64. Tomēr no pēdējā minētā sprieduma izdarāmie secinājumi attiecībā uz izskatāmajām lietām ir ierobežoti, jo īpaši tādēļ, ka valsts datubāzēs ietverto datu izmantošana, ko Tiesa atzina par likumīgu lietā *Baltic Master* (spriedums, 2022. gada 9. jūnijs, *Baltic Master*, C-599/20,

[42] Tā ir *OLAF-JRC (Joint Research Center)* metode (skat. spriedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 53. punkts).

[43] Spriedums, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 444. un 447. punkts).

[44] Skat. spriedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 443. punkts).

[45] Tiesas veiktā pārbaude sakarā ar valsts pienākuma neizpildi (Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana)) par *OLAF-JRC* metodes izmantošanu būtībā bija vērsta uz to, lai pārbaudītu, vai šī metode attaisnojās, ņemot vērā lietas apstākļu īpatnības, un vai tā bija pietiekami precīza un uzticama, jo balstās uz kritērijiem, kas nav ne patvaļīgi, ne neobjektīvi, un tās pamatā ir visu pieejamo atbilstošo datu objektīva un saskaņota analīze, lai neradītu acīmredzamu šo zaudējumu summu pārvērtēšanu (skat. spriedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 452. punkts), savukārt muitas vērtības noteikšanas mērķis ir noteikt šīs vērtības pēc iespējas tuvāk importēto preču reālajai ekonomiskajai vērtībai.

[46] Skat. spriedumu, 2022. gada 9. jūnijs, *Baltic Master* (C-599/20, EU:C:2022:457, 54.–56. punkts).

EU:C:2022:457), neaprobežojās ar kopsavilkuma statistikas datiem, bet bija mērķētāka (preces, uz kurām attiecas tas pats *TARIC* kods un kurām ir tas pats pārdevējs, kas ir attiecīgajām precēm) nekā izskatāmajās lietās. Neraugoties uz to, domāju, ka šis spriedums ir jāuztver tādējādi, ka ir atzīta visu muitas dienestu rīcībā esošo datubāzu, tostarp to, kuras pārvalda pašas dalībvalstis, lietderība. Šis spriedums ir jāskata kopsakarā ar iepriekš minēto spriedumu *FAWKES*, kurā Tiesa norādīja uz dalībvalstīm pieejamo iespēju, izmantojot atbilstīgus lūgumus, piekļūt citu dalībvalstu muitas iestāžu un Savienības iestāžu un dienestu rīcībā esošajai informācijai [47].

### *2. Statistikas pieejas atbilstība muitas tiesiskajam regulējumam*

65. Turpmākajos apsvērumos pārbaudīšu, kādā mērā statistiskās vērtības var izmantot muitas vērtības noteikšanas sekundāro metožu piemērošanā, lai šī pieeja būtu atbilstoša juridiskajām prasībām, kuras ir minētas šo secinājumu 63. punktā. Tostarp norādīšu uz grūtībām, kas saistītas ar katru no šīm metodēm, lai varētu piedāvāt pieeju, kas ir Savienības tiesībām atbilstoša. Savu analīzi strukturēšu atbilstoši dažādu metožu *pakārtotības secībai*, kā to esmu aprakstījis šajos secinājumos [48].

66. Šajā pārbaudē parādīšu, ka tikai vienu no šīm metodēm, manuprāt, var uzskatīt par piemērotu statistikas datu izmantošanai, proti, tā dēvēto "pieejamo datu metodi" ("*fall back*"). Tāpēc pārējās metodes aplūkošu tikai īsi. Iesākumā jānorāda, ka šo metožu piemērojamību būtībā kavē divi faktori: pirmkārt, *par attiecīgajām precēm nepieciešamās informācijas trūkums* un, otrkārt, tas, ka *AMT norādītās statistiskās vērtības ir tikai kopsavilkuma dati*, kuros nav ņemtas vērā attiecīgo preču specifiskās īpašības.

#### *a) Identisku vai līdzīgu preču darījuma vērtība*

67. Atsaucoties uz manis iepriekš teikto [49], jāatzīmē, ka tieši statistisko vērtību būtība ir iemesls, kādēļ to izmantošana, manuprāt, ir izslēgta saistībā ar iespējamo KMK 30. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā un SMK 74. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētās metodes piemērošanu. Proti, tā kā šī metode ietver preču, kuras tiek uzskatītas par identiskām (vai līdzīgām), un preču, kurām tiek prasīts noteikt muitas vērtību, salīdzinājumu, noteikti dati ir absolūti nepieciešami, lai novērtētu virkni Tiesas judikatūrā uzskaitīto kritēriju, piemēram, fiziskās īpašības, kvalitāte, reputācija, savstarpēja aizvietojamība un pārdošanas komerciālā pakāpe [50]. Taču *AMT* ietvertie dati to īpašību dēļ nesniedz precīzu informāciju šāda salīdzinājuma veikšanai. Šajā situācijā jākonstatē, ka Grieķijas iestādes arī noraidīja šīs metodes piemērošanu konkrētajā gadījumā.

#### *b) Dedukcijas metode*

68. KMK 30. panta 2. punkta c) apakšpunktā un SMK 74. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētās dedukcijas metodes pamatā ir vienas vienības cena, t.i. cena, par kādu ievestās preces vai ievestās identiskās vai līdzīgās preces tiek pārdotas Savienībā tajā pašā laikā vai aptuveni tajā pašā laikā, kad novērtējamās preces. Lai piemērotu šo metodi, muitas dienestiem jāzina tāda noteikta informācija par produktiem kā komisijas maksas, kuras parasti maksā vai par kuru maksāšanu vienojas, rezerves, ko parasti paredz peļņai, un vispārīgie izdevumi, lai tos varētu atskaitīt no cenas, ko

47 Skat. spriedumu, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 56. un 57. punkts).

48 Skat. šo secinājumu 38. un 41. punktu.

49 Skat. šo secinājumu 51.–58. punktu.

50 Skat. spriedumu, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 48. punkts).

izmanto par muitas vērtību. Šajā gadījumā Grieķijas muitas iestādes piemēroja dedukcijas metodi, ņemot vērā neiespējamību balstīties uz konkrēto produktu darījuma vērtību, kas bija apzināti novērtēta par zemu, vai uz identisku vai līdzīgu produktu darījuma vērtību, ņemot vērā produktu nepilnīgo aprakstu deklarācijām pievienotajos rēķinos.

69. Kā Komisija norāda savos apsvērumos, pastāv vairāki iemesli, lai izslēgtu šīs metodes piemērojamību šajā lietā. It īpaši ir grūti saprast, kā vidējā cena, kas aprēķināta, pamatojoties uz iepriekš pieņemtām importa vērtībām, var būt noderīga, piemērojot dedukcijas metodi, kuras pamatā ir pārdošanas cenas. Proti, šīs metodes piemērošanai muitas dienestiem jāatsaucas uz konkrētām vienas vienības cenām, kuras aprēķinātas saskaņā ar noteikumiem, kas paredzēti KMK īstenošanas regulas 152. panta 1. punkta a) apakšpunktā un SMK īstenošanas regulas 142. panta 5. punktā. Saskaņā ar šiem noteikumiem vienas vienības cena vienmēr tiek noteikta, pamatojoties uz identisku vai līdzīgu importēto preču pārdošanas cenu konkrētā brīdī. Taču, kā norāda Komisija, šīs pārdošanas cenas nav pieejamas *AMT*.

### *c) Aprēķinātās vērtības metode*

70. Saistībā ar aprēķinātās vērtības metodi jāmin, ka tās piemērošana paredz, ka muitas dienestu rīcībā ir konkrēti dati par preču ražošanā izmantoto materiālu un izgatavošanas cenu vai vērtību, kā arī par peļņas un vispārīgo izdevumu summu, kas vienāda ar summu, kura parasti parādās, pārdodot tāda paša veida vai tipa preces kā novērtējamās, kuras izvešanai uz Savienību izgatavo ražotāji valstī, no kuras tās izved.

71. Tomēr, kā Komisija paskaidro savos apsvērumos, statistiskās vērtības, tā dēvētās "taisnīgās cenas", kuras pieejamas *AMT*, neietver šos datus. Līdz ar to *AMT* pieejamās statistiskās vērtības nevar izmantot, lai aprēķinātu importēto preču muitas vērtību. Turklāt jāņem vērā, ka tādā gadījumā kā šajā lietā, kad preces nav aizturētas un tās nevar fiziski pārbaudīt, dalībvalstu datubāzēs pieejamie dati neļauj muitas dienestiem šādu informāciju iegūt. Līdz ar to jāizslēdz arī aprēķinātās vērtības metodes piemērošana.

### *d) "Robežvērtību" izmantošana pieejamo datu metodē*

72. Pēdējā minētā metode, kas tiesību aktos paredzēta muitas vērtības noteikšanai, ir pieejamo datu metode, kura ir noteikta KMK 31. panta 2. punktā un SMK 74. panta 3. punktā, un jāprecizē, ka Savienības muitas tiesībās ir paredzēti *divi dažādi veidi*.

73. Pirmkārt, pieejamo datu metode ļauj izmantot "pienācīgu elastīgumu" saskaņā ar skaidrojošo piezīmi par muitas vērtību, kas attiecas uz KMK 31. panta 1. punktu, 2. punktam[51]. Jēdziens "pienācīgs elastīgums" tostarp nozīmē, ka muitas vērtības aprēķināšanas sekundārās metodes var izmantot, *zināmā mērā elastīgāk ievērojot to piemērošanas kritērijus*[52].

74. Otrkārt, no KMK 31. panta 1. punkta un SMK 74. panta 3. punkta izriet, ka muitas vērtību var noteikt ar "pieņemamiem līdzekļiem". Šī pēdējā minētā norma jālasa kopsakarā ar SMK īstenošanas regulas 144. panta 2. punktu, kurā ir paredzēts, ka muitas vērtības noteikšanai var

[51] Skat. spriedumu, 2022. gada 9. jūnijs, *Baltic Master* (C-599/20, EU:C:2022:457, 48. punkts).

[52] Niestedt, M., (*EU-Außenwirthschaftsrecht und Zollrecht Krenzler/Herrmann/Niestedt*, Minhene, 2024), (skat. arī SMK 74. panta 7. punktu) ir paskaidrojis, ka citu metožu "elastīga" piemērošana var nozīmēt brīvāku citu metožu individuālo prasību izpildi. Pēc šī autora domām, Savienības mēroga tirgus novērojumu, *tirdzniecības statistikas* un cenu apsekojumu rezultātus var izmantot kā "pieņemamus līdzekļus". Nosakot muitas vērtību ar pieejamo datu metodi, nav jānoskaidro tirgus cena. Tas būtībā ir dažādu muitas vērtības elementu novērtējums, kurā ir pieņemamas neprecizitātes.

izmantot "citas piemērotas metodes". Lai gan KMK tiesiskajā regulējumā līdzvērtīgu normu nav, uzskatu, ka šāda pieeja ir iedomājama arī šī kodeksa regulējuma ietvaros, jo nav nevienas normas, kas skaidri aizliegtu muitas dienestiem šādas "piemērotas metodes" izmantot. Proti, SMK īstenošanas regulas 144. panta 2. punktā ir tikai nedaudz precizēts pārvaldei piešķirto pilnvaru apjoms.

75. Principā, *manuprāt, abi veidi piedāvā iespēju izmantot statistikas datus muitas vērtības noteikšanai*. Tomēr, otrais veids, pateicoties iepriekš minēto normu plašajam formulējumam, šķiet, ka ir vispiemērotākais, lai kalpotu par pamatu pārvaldes izstrādātām inovatīvām pieejām. Turklāt šis veids, ņemot vērā tā pakārtoto raksturu, skaidri attiecas uz galējā risinājuma instrumentiem situācijās, kad trūkst informācijas par konkrētajām precēm.

76. Neskatoties uz šos divus veidus raksturojošām atšķirībām, tiem abiem kopīgais ir to piemērošanas nosacījums, lai *uz izmantojamajām metodēm neattiektos neviens no aizliegumiem, kuri ir uzskaitīti KMK 31. panta 2. punkta a)–g) apakšpunktā un SMK 74. panta 3. punktā*, lasot to kopsakarā ar SMK īstenošanas regulas 144. panta 2. punkta a)–g) apakšpunktu. Atbilstoši šīm normām muitas vērtība netiek noteikta, it īpaši, *balstoties uz minimālajām muitas vērtībām* un patvaļīgām vai fiktīvām vērtībām.

*1) Atbilstība minimālo muitas vērtību aizliegumam*

77. Aizliegums noteikt muitas vērtību, balstoties uz minimālajām muitas vērtībām, par ko ir trešais un ceturtais prejudiciālais jautājums lietā C-72/24 (*Keladis I*), kā arī otrais un trešais prejudiciālais jautājums lietā C-73/24 (*Keladis II*), veido otro tematisko virzienu, kas pārbaudāms šajos secinājumos.

78. Šis aizliegums ir konkrēti minēts KMK 31. panta 2. punkta f) apakšpunktā un SMK īstenošanas regulas 144. panta 2. punkta f) apakšpunktā. Turklāt jāatzīmē, ka KMK 31. panta 1. punkts un SMK 74. panta 3. punktā ir atsauce uz *Nolīguma par 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII panta piemērošanu principiem un vispārējiem noteikumiem*, kā arī uz Nolīgumu par šīs vienošanās VII panta īstenošanu, un tāpat, kā tie, tie ietver aizliegumu noteikt muitas vērtību, pamatojoties uz minimālajām vērtībām. Tādējādi Savienības tiesībās tiek īstenotas daudzpusējās tirdzniecības sistēmas tiesību normas, kas liedz līgumslēdzējām pusēm vienpusēji noteikt muitas vērtības, lai aizsargātu savas valsts rūpniecības nozares [53].

79. Šajā ziņā uzskatu, tāpat kā Komisija, ka tas, ka muitas dienesti muitas vērtības noteikšanai izmanto "robežvērtības", kuras balstītas uz statistiskām vērtībām, noteiktos apstākļos varētu veidot šī aizlieguma pārkāpumu. It īpaši tas tā būtu, *ja šī administratīvā prakse būtu sistemātiska un tirgus dalībniekam tiktu liegta iespēja pamatot tā deklarācijā norādītās zemās cenas*. Proti, šāda prakse, kas izslēgtu tādu darījumu vērtību pieņemšanu, kuras ir zemākas par "robežslieksni", un nozīmētu deklarēto muitas vērtību korekciju uz augšu, t.i., līdz attiecīgajam "robežslieksnim", faktiski veidotu minimālo vērtību sistēmu.

[53] Rosenow, S./O'Shea, B., *A Handbook on the WTO Customs Valuation Agreement*, Cambridge University Press, Kembridža, 2010, 127. lpp. skaidro, ka pirms PTO 1994. gada Nolīguma par to, kā īstenojams Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII pants, stāšanās spēkā vairākas valstis (it īpaši jaunattīstības valstis) izmantoja oficiālās vai minimālās vērtības, lai cita starpā aizsargātu savas iekšzemes rūpniecības nozares. Minimālo vērtību turpmāka izmantošana jaunattīstības valstīs ir atkarīga no atrunām un citu PTO dalībvalstu piekrišanas. Pretējā gadījumā šīs minimālās vērtības ir aizliegtas.

80. Tomēr jānorāda, kā izriet no pušu apsvērumiem tiesas sēdē, ka šāda pieeja neatbilst muitas iestāžu praksei. Tieši pretēji, pamatlietās, šķiet, ka starp Grieķijas muitas iestādēm un prasītājām ir notikusi vairākkārtēja sazināšanās, lai noteiktu gan attiecīgo preču veidu, gan vērtību. Šā iemesla dēļ nevar apgalvot, ka prasītājiem pamatlietā nav bijusi iespēja sniegt papildu informāciju administratīvajā procesā muitas iestādēs. Tātad scenārijs, par kuru Komisija brīdināja, nebija īstenojies.

81. Turklāt man nešķiet nesaprātīgs Francijas valdības izvirzītais arguments, ka "robežvērtības", ciktāl tās neizriet no valsts regulējuma, nav pielīdzināmas minimālajām muitas vērtībām. Kā minēts iepriekš, aplūkotā aizlieguma mērķis ir nepieļaut valstīm vienpusēji noteikt tirdzniecības ierobežojumus minimālo vērtību veidā. Tomēr tikai ļoti konkrētā gadījumā, kāds aprakstīts šajos secinājumos, "robežvērtībām", iespējams, varētu būt līdzīga ietekme, un arī tad – tikai *de facto*.

82. No tā izriet, ka tādu "robežvērtību" izmantošana, kuru pamatā ir *AMT* pieejamās VKC, principā ir iespēja noteikt importēto preču muitas vērtību, kas būtu *Savienības tiesību aktu prasībām atbilstoša*. Šīs "robežvērtības" varētu uzskatīt par "[Savienībā] pieejamiem datiem" saskaņā ar KMK 31. panta 1. punktu un SMK 74. panta 3. punktu. Tādējādi "robežvērtību" izmantošana nepārkāpj minimālo muitas vērtību aizliegumu.

83. Tas sniedz atbildi uz būtībā tādu pašu jautājumu par to, vai "robežvērtību" izmantošana preču muitas vērtības noteikšanai atbilst 1994. gada Nolīgumam par to, kā īstenojams Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII pants, uz kuru ir atsauce KMK 31. panta 1. punktā un SMK 74. panta 3. punkta a) apakšpunktā, saskaņā ar pieeju, kas paredz, ka šādām cenām ir "minimālo cenu" raksturs.

84. Tā kā statistisko vērtību izmantošana ir iespējama, tikai piemērojot KMK 31. panta 2. punktā un SMK 74. panta 3. punktā paredzēto pieejamo datu metodi, ceturtais prejudiciālais jautājums lietā C-72/24 (*Keladis I*), kas attiecas uz minimālo vērtību izslēgšanu un atrunu par labu nolīguma par Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību VII panta piemērošanu principiem un vispārējiem noteikumiem, piemērojot *visas alternatīvās muitas vērtības noteikšanas metodes*, zaudē nozīmi un uz to vairs nav jāatbild.

*2) Vidējo statistisko cenu netieša un tieša piemērošana*

85. Komisija savos apsvērumos vadās pēc pieejas, ka *AMT* pieejamās vidējās statistiskās cenas ("godīgās cenas") var izmantot tikai, *lai identificētu deklarācijas par līdzīgām precēm*. Deklarāciju, kas darbojas kā atskaites punkts, vēlāk varētu izmantot importēto preču muitas vērtības noteikšanai. Kā paskaidro Komisija, *vidējās statistiskās vērtības netiktu izmantotas tieši kā vērtības, kas aizstāj deklarētās muitas vērtības*, bet tikai netieši, lai atlasītu deklarāciju, kurā parādās līdzīgu preču darījuma vērtība, nolūkā izmantot pārāk zemu novērtētas muitas vērtības konstatēšanai. Komisija uzskata, ka uz šo pieeju attiecas "pienācīgs elastīgums", kas pieļaujams, piemērojot līdzīgu produktu darījumu vērtību metodi.

86. Šīs pieejas priekšrocība izpaužas tajā, ka tā precīzāk atspoguļotu patieso vērtību. Turklāt minētā pieeja, šķiet, atbilst principam, ka muitas vērtībām, kas noteiktas saskaņā ar KMK 31. panta 1. punktu, pēc iespējas lielākā mērā *būtu jābalstās uz iepriekš noteiktām muitas vērtībām*, kā tas izriet no skaidrojošās piezīmes par muitas vērtību, kas attiecas uz šo normu, 1. punkta. Šis princips izriet arī no SMK īstenošanas regulas 144. panta 1. punkta, kurā ir paredzēts pienācīgs elastīgums, piemērojot KMK 70. pantā un 74. panta 2. punktā paredzētās metodes.

87. Tomēr, manuprāt, iespēja netieši izmantot statistiskās vērtības, lai identificētu deklarācijas par līdzīgām precēm, pilnībā neatbilst iesniedzējtiesas norādītajam gadījumam, kad nav nekādu datu par importēto preču īpašībām, kas varētu būt šķērslis līdzīgu preču importa identificēšanai. Neiespējamība noteikt muitas vērtību saskaņā ar SMK īstenošanas regulas 144. panta 1. punktu, ir paredzēta arī šīs regulas 144. panta 2. punktā, kas paver iespēju izmantot "citas piemērotas metodes". Tāpat kā Spānijas un Francijas valdība, uzskatu, ka situācijā, kad nav pieejami nekādi citi atbilstošāki dati, it īpaši tādēļ, ka attiecīgais tirgus dalībnieks, kurš ir iesniedzis muitas deklarāciju, kur norādīta neprecīza vai nepietiekama informācija, nesadarbojas, un tādēļ, ka nav iespējams veikt preču fizisku pārbaudi, Savienības līmenī uzskaitīto kopsavilkuma statistikas datu izmantošana, šķiet, ir "pienācīgs" līdzeklis muitas vērtības noteikšanai KMK 31. panta 1. punkta un SMK 74. panta 3. punkta izpratnē, ja nav alternatīvu līdzekļu, un tādējādi atbilst "citām piemērotām metodēm" SMK īstenošanas regulas 144. panta 2. punkta izpratnē [54].

88. Vēl jānoskaidro, vai KMK 6. panta 3. punktā un SMK 22. panta 2. punktā, lasot tos kopsakarā ar šo secinājumu 45. punktā izklāstīto judikatūru, paredzētā prasība pamatot muitas iestāžu lēmumus varētu būt šķērslis statistikas datu izmantošanai muitas vērtības noteikšanai. Francijas valdība apgalvo, ka datus, kas balstīti uz kopsavilkuma statistiku, muitas dienesti var izmantot preču muitas vērtības noteikšanai tikai tad, ja ar tiem var iepazīstināt attiecīgo tirgus dalībnieku, un tādējādi tie pieder pie KMK 6. panta 3. punktā prasītā pamatojuma. Proti, Tiesa no KMK 6. panta 3. punktā prasītā pamatojuma ir tieši izslēgusi "konfidenciāl[u] informācij[u] no datubāzes, kuras mērķis ir, izmantojot statistikas izpētes metodes, atklāt komerciālus modeļus, kas var būt krāpšanas gadījumi" [55].

89. Tomēr *prasība norādīt pamatojumu ir jāpielāgo katra muitas lēmuma būtībai* [56], kam izskatāmajā lietā būtu jāatspoguļo pieejamo daru metodes izmantošana muitas vērtības noteikšanai. Kā paskaidroja Komisija, *AMT* norādītās statistiski aprēķinātās cenas tirgus dalībniekiem var paziņot [57]. Turklāt nav izslēgts, ka prasība norādīt pamatojumu var tikt izpildīta, ja kopsavilkuma dati no konfidenciālām datubāzēm tiek izmantoti apvienojumā ar citiem datiem, piemēram, datiem no valstu datubāzēm, par kuriem tirgus dalībnieku varētu informēt. Jāņem vērā arī katram tirgus dalībniekam dotā iespēja pamatot muitas vērtību, kas atšķiras no tās, kādu paredz statistiskās vērtības. Ja muitas dienests noraida tirgus dalībnieka sniegtos datus, tam ir jāpamato šāds noraidījums. Ņemot to vērā, tirgus dalībnieka nesadarbošanās nevar būt par iemeslu tam, ka muitas dienests nevar izpildīt pienākumus, kas tam noteikti Savienības tiesībās. Šā iemesla dēļ man šķiet pamatoti, ka nesadarbošanās gadījumā muitas dienestam ir atļauts pamatot savus lēmumus, balstoties uz tā rīcībā esošām statistiskajām vērtībām [58].

54 Skat. šo secinājumu 75. punktu.

55 Skat. spriedumu, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 55. punkts).

56 Šajā ziņā skat. judikatūru saistībā ar LESD 296. pantu, atbilstoši kurai šajā tiesību normā prasītais pamatojums jāpielāgo attiecīgā akta raksturam. Prasība norādīt pamatojumu jāvērtē *atkarībā no lietas apstākļiem*, it īpaši no izskatāmā tiesību akta satura, norādītā pamatojuma rakstura un interesēm paskaidrojumu saņemšanā, kas var būt šī tiesību akta adresātiem vai citām personām, kuras tas skar tieši un individuāli. Nav prasīts pamatojumā konkretizēt *visus būtiskos faktiskos* un tiesiskos pierādījumus. Tas, vai akta pamatojums atbilst šīs normas prasībām, ir jānovērtē, *ņemot vērā visas tiesību normas, kas regulē attiecīgo nozari* (skat. spriedumu, 2009. gada 30. aprīlis, Komisija/Itālija un *Wam*, C-494/06 P, EU:C:2009:272, 48. punkts). No šī viedokļa raugoties, uzskatu, ka pieejamo datu metode sniedz vajadzīgo elastību, lai pieļautu muitas lēmuma pamatojumu, kas ir balstīts uz statistikas datiem.

57 Skat. šo secinājumu 56. punktu.

58 Tirgus dalībnieks, kurš atsakās sadarboties ar muitas dienestiem, sniedzot nepietiekamu informāciju par deklarētajām precēm, nevar atsaukties uz muitas lēmuma prettiesiskumu, pamatojot tikai ar to, ka nepietiekamā informācija liek šiem dienestiem balstīties uz statistikas datiem. Šāda rīcība būtu raksturojama kā "*venire contra factum proprium*".

## D. Par maksimālo pieļaujamo laika intervālu starp importu, kas izmantots, lai iegūtu statistisko rezultātu, un novērtējamo importu

90. Trešais šajos secinājumos turpmāk pārbaudāmais tematiskais virziens, kas skar konkrēti ceturto prejudiciālo jautājumu lietā C-73/24 (*Keladis II*), attiecas uz maksimālo pieļaujamo laika intervālu starp importu, kas izmantots statistiskā rezultāta iegūšanai un pārbaudāmo importu, un it īpaši to, vai šim nolūkam pēc analoģijas piemērojams 90 dienu termiņš, kas paredzēts KMK īstenošanas regulas 152. panta 1. punkta b) apakšpunktā un SMK īstenošanas regulas 142. panta 2. punktā. Šo jautājumu pārbaudīšana loģiski paredz iespējamu statistisko vērtību izmantošanu importēto preču muitas vērtības noteikšanai, kas apstiprināta šo secinājumu iepriekšējos punktos.

91. Šajā ziņā jau iesākumā jākonstatē, ka *visās sekundārajās metodēs tiek ņemts vērā laika elements*, jo ievērojamas nobīdes laikā var ietekmēt preču vērtību un novest pie vērtējamā darījuma realitātei neatbilstošu vērtību izmantošanas. Tādējādi tas jāņem vērā, piemērojot KMK 31. pantā un SMK 74. panta 3. punktā minēto pieejamo datu metodi, jo uz šo metodi attiecas tie paši iemesli, kas pamato atsauces laika noteikšanu tuvu darījumam citās metodēs. Tas jāsaprot, neskarot iespēju piemērot "pienācīga elastīguma" kritēriju, ko es aplūkošu turpmāk šajos secinājumos.

92. Judikatūras analīze, manuprāt, apstiprina to, ka laika elementam ir nozīme. Proti, lietā *FAWKES* (C-187/21) pasludinātajā spriedumā Tiesa uzskatīja, ka 90 dienu laikposms, no kurām 45 dienas ir pirms, bet 45 dienas ir pēc novērtējamo preču atmuitošanas, šķiet esam pietiekami tuvu eksporta datumam, lai izvairītos no tirdzniecības prakses un tirgus apstākļu būtisku izmaiņu riska, kas ietekmē novērtējamo preču cenas[59]. Tomēr rodas jautājums, vai šāda termiņa piemērošana izskatāmajā lieta var būt juridiski pamatota.

93. Manuprāt, uz šo jautājumu ir jāatbild apstiprinoši, it īpaši, ja šī termiņa piemērošana uzskatāma par "pienācīga elastīguma" izpausmi. Šajā kontekstā jāatgādina, ka lietā *Oribalt* Rīga, pasludinātajā spriedumā Tiesa nosprieda, ka KMK īstenošanas regulas 152. panta 1. punkta b) apakšpunktā paredzētais 90 dienu termiņš ir izņēmums no šīs regulas 152. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktā principa un līdz ar to *interpretējams šauri*[60].

94. KMK īstenošanas regulas 23. pielikumā "Skaidrojošās piezīmes par muitas vērtību", kas attiecas uz KMK 31. panta 1. punktu, ir paredzēts, ka novērtējuma paņēmieniem, kas izmantojami saskaņā ar šo tiesību normu, vajadzētu būt no 29. pantā un 30. panta 1. un 2. punktā noteiktajiem paņēmieniem, bet ka "pienācīgs elastīgums" šo paņēmienu piemērošanā atbilstot KMK 31. panta mērķiem un noteikumiem[61]. Šajā pielikumā ir sniegti daži piemēri, lai parādītu, kas ir saprotams ar "pienācīgu elastīgumu". Tādējādi attiecībā uz KMK 30. panta 2. punkta c) apakšpunktā paredzētās dedukcijas metodes piemērošanu norādīts, ka *90 dienu termiņu var elastīgi mainīt*. Tas pats būtu jāattiecina uz SMK normām.

95. Līdz ar to *90 dienu termiņš man šķiet piemērots, lai tiktu ņemtas vērā starptautiskās tirdzniecības prasības*, kas izriet gan no tiesiskā regulējuma starptautiskās tirdzniecības jomā, gan no iepriekš minētās judikatūras. Kā Komisija norādīja tiesas sēdē, šāds termiņš šķiet atbilstošs arī tad, ja piemēro SMK īstenošanas regulas 144. panta 2. punktā minētās pieejamo datu metodes otro variantu. Savukārt konstatēju, ka vairākas ieinteresētās personas savos apsvērumos ir iebildušas

[59] Skat. spriedumu, 2022. gada 9. jūnijs, *FAWKES* (C-187/21, EU:C:2022:458, 71. punkts).

[60] Spriedums, 2019. gada 20. jūnijs, *Oribalt* Rīga (C-1/18, EU:C:2019:519, 33. punkts). Mans izcēlums.

[61] Skat. spriedumu, 2022. gada 9. jūnijs, *Baltic Master* (C-599/20, EU:C:2022:457, 48. punkts).

pret četru gadu termiņa piemērošanu, pamatojot, ka tāds termiņš būtu pārmērīgs [62]. Arī es piekrītu šim viedoklim, ņemot vērā, ka tik garš termiņš, šķiet, var apdraudēt mērķi ļaut noteikt visprecīzāko un realitātei atbilstošāko muitas vērtību.

96. Tā kā muitas dienestiem, piemērojot Savienības tiesības, ir pienākums ievērot samērīguma prasības, ilgāka termiņa noteikšana, manuprāt, ir attaisnojama tikai izņēmuma kārtā un kā galējais risinājums, it īpaši tad, ja nav pieejama ticamāka informācija un ja LESD 325. pantā atzītais vispārējais mērķis aizsargāt Savienības finanšu intereses citādi nav sasniedzams, sevišķi, ja runa ir par tradicionālo pašu resursu, ko veido muitas nodokļi, efektīvas un pilnīgas iekasēšanas nodrošināšanu [63].

97. Ņemot vērā iepriekš minēto, uzskatu, ka KMK 31. panta 1. punkts un SMK 74. panta 3. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tiem *pieļauj, ka pēc analoģijas tiek piemērots 90 dienu termiņš*, kas paredzēts KMK īstenošanas regulas 152. panta 1. punkta b) apakšpunktā un SMK īstenošanas regulas 142. panta 2. punktā, lai noteiktu maksimālo pieļaujamo laika intervālu starp importu, kas izmantots statistikas rezultāta iegūšanai, un pārbaudāmo importu, un šo termiņu var padarīt elastīgāku, bet bez pārmērībām, kas kaitētu ar šo laika ierobežojumu sasniedzamajam mērķim.

## E. Starpsecinājumi

98. Iepriekš veiktā analīze parāda, ka statistisko vērtību izmantošana principā ir *piemērots pasākums Savienības finanšu interešu aizsardzībai*, jo tas ļauj dienestam noteikt muitas parādus un novērst krāpšanu, kas kaitē tā finanšu interesēm.

99. Statistisko vērtību izmantošanu muitas vērtības noteikšanai var paredzēt kā *galējo risinājumu*, ja citas metodes šo mērķi neļauj sasniegt. Šāda pieeja ir īpaši atbilstoša apstākļos, kad *attiecīgais tirgus dalībnieks*, kurš iesniedzis muitas deklarāciju, kurā ir sniegta neprecīza vai nepietiekama informācija, nesadarbojas, kā arī *muitas dienestiem nav iespējams veikt preču fizisku pārbaudi*. Tomēr to piemērošana ir atkarīga no atbilstības noteiktām Savienības tiesību normu prasībām.

100. Pēc savas būtības "robežvērtības", kuru pamatā ir *AMT* pieejamās statistiski aprēķinātās vērtības, *nevar izmantot, lai* importētajām precēm *noteiktu muitas vērtību* ar vienu no sekundārajām metodēm, kuras minētas KMK 30. panta 2. punktā un SMK 74. panta 2. punktā.

101. Tomēr kā galējo risinājumu, kas ir paredzēts KMK 31. pantā un SMK 74. panta 3. punktā, un ja nav pieejami citi precīzāki dati, muitas vērtības noteikšanai var izmantot Savienības līmenī apkopotos kopsavilkuma statistikas datus, ja muitas dienesta lēmums atbilst KMK 6. panta 3. punktā un SMK 22. panta 6. punktā paredzētajai prasībai norādīt pamatojumu.

102. Turklāt mana analīze liecina, ka "robežvērtību" izmantošana nepārkāpj aizliegumu muitas vērtības noteikšanai izmantot minimālās vērtības, ja tirgus dalībniekam ir iespēja pamatot deklarācijā norādītās zemās cenas.

[62] Komisija tiesas sēdē precizēja, ka statistikas dati *AMT* datubāzē tagad ir par viena mēneša, nevis 48 mēnešu laikposmu. Komisija arī apgalvoja, ka tādējādi esot iespējams ņemt vērā laika ziņā precīzākus datus. Tomēr uzskatu, ka Tiesas rīcībā nav precīzu ziņu par šo izpētes veidu, kas katrā ziņā nevar tikt piemērots strīdam pamatlietā.

[63] Skat. šo secinājumu 59. un 60. punktu.

103. Visbeidzot, ir konstatēts, ka *90 dienu termiņu*, kas paredzēts KMK īstenošanas regulas 152. panta 1. punkta b) apakšpunktā un SMK īstenošanas regulas 142. panta 2. punktā, *var piemērot pēc analoģijas*, lai noteiktu maksimālo pieļaujamo laika intervālu starp importu, kas izmantots statistikas rezultāta iegūšanai, un pārbaudāmo importu, un šo termiņu var padarīt elastīgāku, bet bez pārmērībām, kas kaitētu ar šo laika ierobežojumu sasniedzamajam mērķim.

## VI. Secinājumi

104. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis* (Saloniku Pirmās instances administratīvā tiesa, Grieķija) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

1) Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi 30. pants un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 74. panta 2. punkts

   jāinterpretē tādējādi, ka

   tie nepieļauj Savienības līmenī apkopotos kopsavilkuma statistikas datus muitas dienestiem izmantot, lai noteiktu preču muitas vērtību, piemērojot šajos pantos norādītās sekundārās metodes.

2) Regulas Nr. 2913/92 31. pants un Regulas Nr. 952/2013 74. panta 3. punkts

   jāinterpretē tādējādi, ka

   tie pieļauj, ka, izmantojot šajos pantos minēto pieejamo datu metodi preču muitas vērtības noteikšanai, muitas dienesti lieto Savienības līmenī apkopotus kopsavilkuma statistikas datus un sniedz tos tirgus dalībniekiem, lai garantētu tiem tiesības tikt uzklausītiem, ar nosacījumu, ka šādu datu izmantošanai ir izņēmuma raksturs un tā attiecas tikai uz gadījumiem, kad muitas dienests, izsmēlis visas tiesību aktos paredzētās procedūras, nevar noteikt muitas vērtību saskaņā ar kādu no citām paredzētajām metodēm.

3) Savienības līmenī apkopoto kopsavilkuma statistikas datu izmantošanu Regulas Nr. 2913/92 31. pantā un Regulas Nr. 952/2013 74. panta 3. punktā noteiktās pieejamo metodes ietvaros nevar kvalificēt kā minimālo cenu sistēmas piemērošanu, ar nosacījumu, ka tirgus dalībniekam tiek dota iespēja pamatot deklarācijā norādītās zemās cenas.

4) 90 dienu termiņš, kas ir paredzēts Komisijas Regulas (EEK) Nr. 2454/93 (1993. gada 2. jūlijs), ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Regulai (EEK) Nr. 2913/92, redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Komisijas 1999. gada 8. janvāra Regulu (EK) Nr. 46/1999, 152. panta 1. punkta b) apakšpunktā un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2015/2447 (2015. gada 24. novembris), ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus Regulas (ES) Nr. 952/2013 noteikumus, 142. panta 2. punktā, var piemērot pēc analoģijas, lai noteiktu maksimālo pieļaujamo laika intervālu starp importu, kas izmantots statistikas rezultāta iegūšanai, un pārbaudāmo importu, un šo termiņu var padarīt elastīgāku, bet bez pārmērībām, kas kaitētu ar šo laika ierobežojumu sasniedzamajam mērķim.